

Nationalt partnerskab om bæredygtige handlekompetencer

FN's delmål 4.7: "Inden 2030 skal alle elever have tilegnet sig den viden og de færdigheder, som er nødvendige for at fremme bæredygtig udvikling, herunder bl.a. gennem undervisning i bæredygtig udvikling og bæredygtig livsstil, menneskerettigheder, ligestilling mellem kønnene, fremme af en fredelig og ikke-voldelig kultur, globalt medborgerskab, samt anerkendelse af kulturel mangfoldighed og af kulturens bidrag til en bæredygtig udvikling."

25. maj 2021
naturfagskoordinatormøde i
Region Syddanmark

Baggrund og formål med partnerskabet

Hvorfor:

Bæredygtighedsudfordringer fx klimakrisen kræver nye kompetencer og handlinger i alle sektorer i samfundet.

Formål

- at integrere bæredygtighed i alle ungdomsuddannelser
- udvikle grønne og bæredygtige uddannelsesmiljøer.
- bidrage til at eleverne har de nødvendige kompetencer til at blive borgere i fremtidens bæredygtige samfund og til fremtidens bæredygtige arbejdsmarked.

Partnere: Regionerne, Danske Erhvervsskoler og Gymnasier, Danske Gymnasier, Danske SOSU skoler, Danske Landbrugsskoler, Danske HF og VUC, Concito og ASTRA.

Tidsperiode: 2021-2023.

Hvilke udfordringer er der?

- Generel mangel på viden om grøn omstilling
- Nogle lærere mangler kompetencer
- Nogle lærere er ikke motiveret herfor
- Ikke plads i undervisningsplanen pga. mange andre fagmål
- Grøn omstilling matcher ikke fagmål/kernestof
- Nogle elever tror, at de ved alt om bæredygtighed i forvejen
- Nogle elever er ikke interesseret
- Modstand hos elever og personale mod grøn drift og adfærd fx
  - grønne studieture (ingen fly)
  - klimavenlig kost i kantinen
  - Genbrugsmøbler/ting
- Dyrt at reducere skolens energiforbrug
- Dyrt at indføre grønne indkøb
- Andet?

Formål - handlekompetencer til et klimavenligt og bæredygtigt samfund

Eleverne har viden om, hvilke aktiviteter og mekanismer i samfundet, der udleder klimagasser og bruger naturressourcer samt indblik i aktører og mulige virkemidler til at reducere klima- og ressourceaftrykket på nationalt og globalt plan. Elever har viden om, hvad de selv kan gøre som borgere for at agere mere klimavenligt og bæredygtigt.

Eleverne reflekterer over og tager kritisk stilling til klima- og ressourceproblematikken og etiske og værdimæssige dilemmaer knyttet hertil.

Eleverne foretager handlinger for at reducere eget klimaaftryk som borger. Eleverne har en forståelse af, hvordan jobs og uddannelser bidrager til et mere klimavenligt og bæredygtigt samfund.

Handlekompetencer til et klimavenligt og bæredygtigt samfund

- **Indsigt** – en helhedsorienteret, positiv og handlingsrettet forståelse af klima, ressourcer og bæredygtighed, herunder indsigt i årsager, virkemidler, menneskets samspil med naturgrundlaget samt aktører og forandringsstrategier inden for klima, ressourcer og bæredygtighed.
- **Engagement** – lyst og motivation til at involvere sig i og forpligte sig på forandringsprocesser med henblik på at fremme klima, ressourcer og bæredygtighed lokalt, nationalt og globalt.
- **Visioner** – evne til at tænke kreativt og visionært, herunder også at lade sig inspirere fra andre scenarier.
- **Handleerfaringer** – erfaringer med konkret at indgå individuelt og kollektivt i forandringsprocesser, herunder at bearbejde og overvinde opståede barrierer.
- **Kritisk sans** – evnen til ikke at tage alle budskaber for pålydende og i stedet drage egne konklusioner og tage beslutninger.

Hvordan kan partnerskabet arbejde med at fremme handlekompetencer til et klimavenligt og bæredygtigt samfund?

Hvordan når partnerskabet målet på elevniveau?

Understøttende tiltag/rammevilkår

- Ekstern kommunikation
- Interessevaretagelse i forhold til fx ministerier
  - Analyser af fx kompetencebehov som følge af den grønne omstilling
- Videndeling

Elevrettede indsats

- Whole school approach**
- Klima i undervisningen
  - Opkvalificering af lærere
  - Grøn drift på skolerne
    - Grønne studieture
  - Grønne samarbejder med virksomheder, organisationer mm.

Mål/succeskriterier

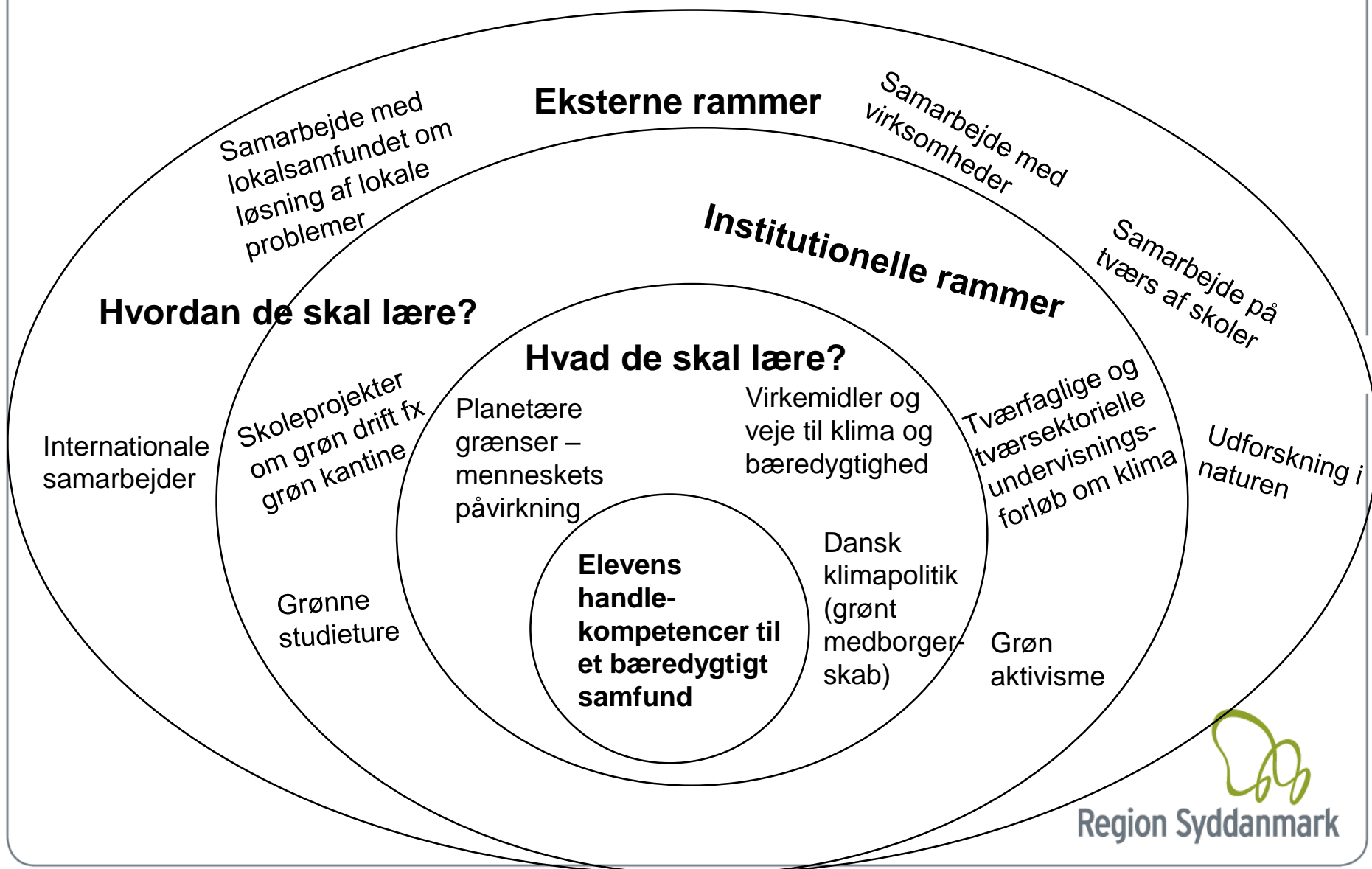
- 75% af eleverne har viden om, hvilke aktiviteter i samfundet, der udleder klimagasser.
- 75% af eleverne har viden om, hvad de kan gøre for at reducere eget klimaaftryk.
- 50% af eleverne har reduceret eget klimaaftryk.
- 50% af eleverne vil vælge uddannelser eller jobs, der bidrager til den grønne omstilling
- 75% af eleverne reflekterer over klimaproblematikken.

Partnerskabet samarbejder om:

kommunikation, interessevaretagelse, analyser mm. samt videndeler om, hvad der virker på ungdomsuddannelserne og igangsætter evt. fælles projekter/indsatser.

Hvordan kan der arbejdes med at opnå handlekompetencer?

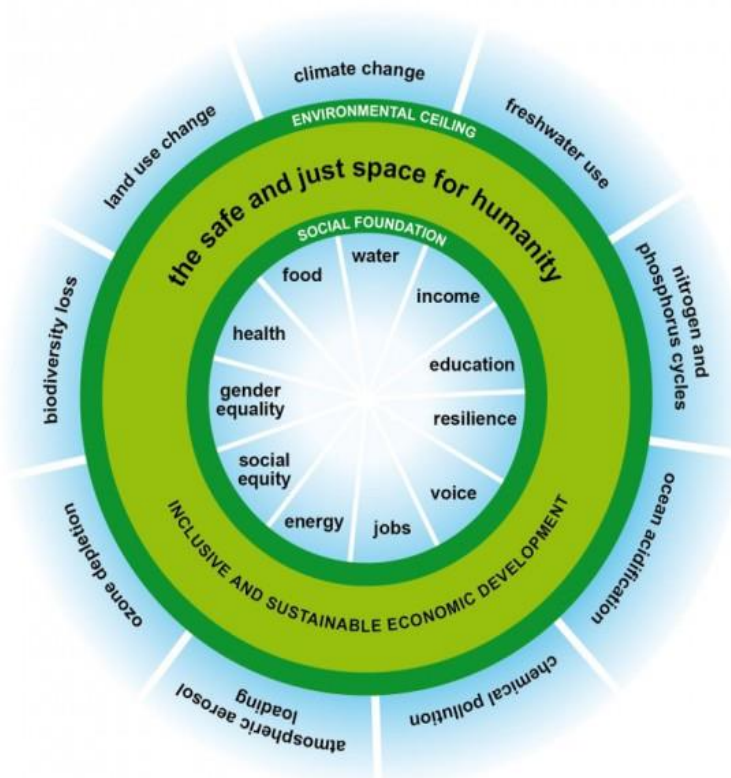

Bæredygtig udvikling inden for de planetære grænser

- Behov for et helheds- og systemperspektiv
- Fra fokus på enkelte verdensmål til samspil mellem mennesker og naturressourcer.
- Der er ingen navlestreng – der er ingen klode B.

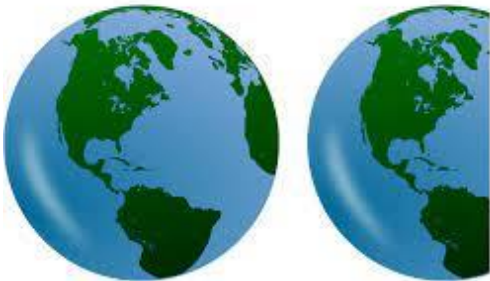
"Hvordan deles jordens begrænsede ressourcer blandt 9-10 mia. mennesker (samt andre levende væsner)?" (Katherine Richardson).

Ingen mirakelteknologi kan redde naturen (Inge Røpke mfl., økologisk økonomi)

Kilde: Kate Raworth

1.7 Earths

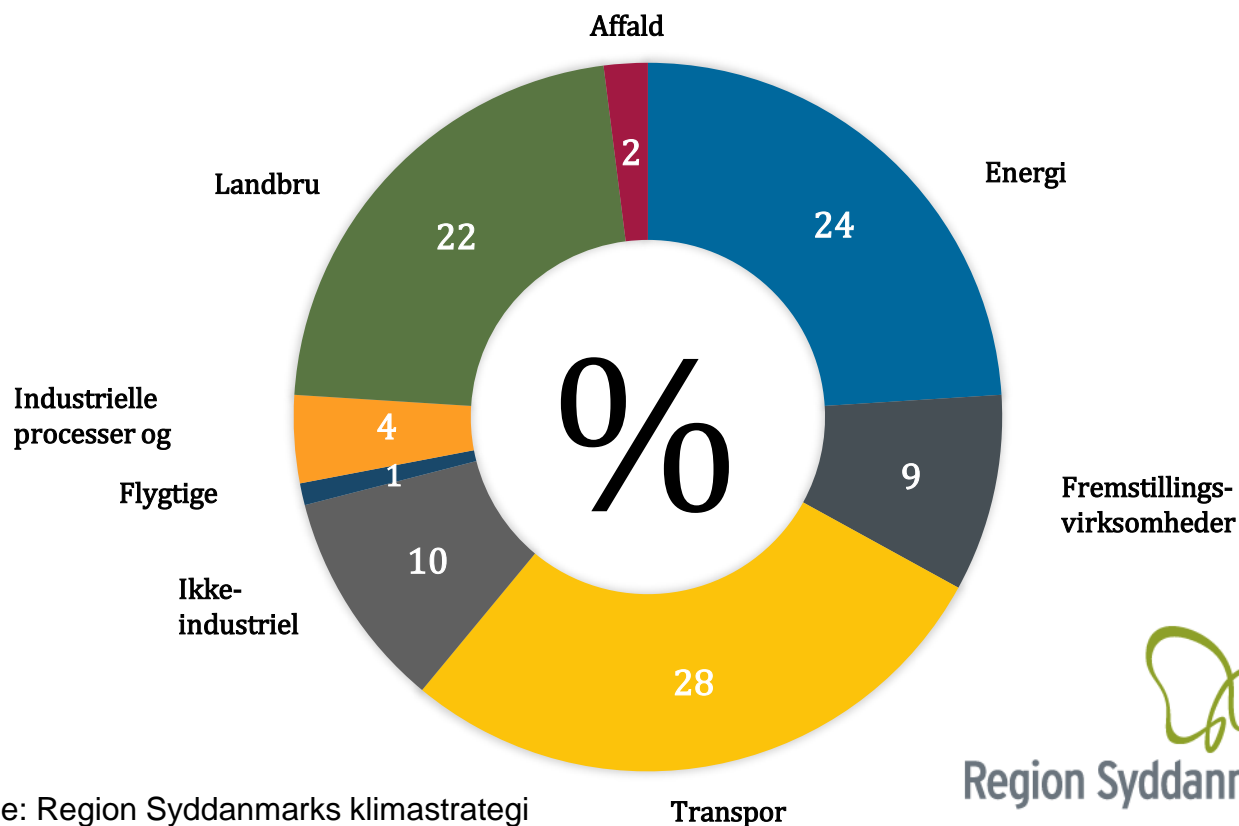
Eksempel på hvad der skal læres

- indsigt i sektorer, der udleder klimagasser

Særligt i tre sektorer udledes der mange klimagasser i Danmark. Det er i energi, transport og landbrug (nationalt).

Hertil bidrager forbrug af fysiske produkter (biler, elektronik, tøj, møbler) til udledning på globalt plan.

Fra 49 mio. tons til 71 mio. tons inkl. forbrug (klimapartnerskab for handel.)

Kilde: Region Syddanmarks klimastrategi

Hvad skal læres - indsigt i danskernes globale klimaaftryk

Danske borgere udleder ca. 17 tons CO₂ om året. Verdensgennemsnittet er på 8 tons CO₂. Inden 2050 skal det reduceres til 2-3 tons pr. borger.

Unge skal have indblik i deres eget klimaaftryk.

Klimaaftrykket kommer særligt fra:

- Ting og sager såsom tøj, elektronik og møbler
- Mad og drikke
- Energi til fx opvarmning, brændstoffer og elektricitet
- Flyrejser

Danskernes klimaaftryk

